

Til lovforslag nr. L 191. Tillægsbetænkning afgivet af Retsudvalget den 30. maj 2001

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven

(Frihedsberøvelse af asylansøgere og administrativ udvisning m.v.)

[af indenrigsministeren (Karen Jespersen)]

1. Ændringsforslag

Der er af indenrigsministeren stillet 4 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 20. marts 2001 og var til 1. behandling den 27. marts 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget. Udvalget afgav betænkning den 10. maj 2001. Lovforslaget var til 2. behandling den 23. maj 2001, hvorefter det blev henvist til fornyet behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har, efter at lovforslaget blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i 2 møder.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (S, V, KF, CD og RV) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget finder, at regeringen har givet sådanne indrømmelser, at lovforslaget, som det nu fremtræder, er et lille skridt i den rigtige retning.

V og KF hæfter sig især ved

- at det nu er regeringens ansvar at fremskaffe asylpladser,

- at indenrigsministeren nu har pligt til at indlede forhandlinger med de berørte kommuner, før asylcentre etableres,
- at V's og KF's krav om, at regeringen skal søge at nedbringe sagsbehandlingstiden, imødekommes.

V og KF finder det altafgørende, at asylsøgere uden opholdsgrundlag udsendes hurtigst muligt, og at de udvidede muligheder for frihedsberøvelse af asylsøgere ikke benyttes som sovepude.

Et *mindretal* i udvalget (SF og DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* og vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Dansk Folkepartis medlem af udvalget står helt uforstående over for de nye ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget, og ikke mindst er DF overrasket og bekymret over, at Venstre og Det Konservative Folkeparti er hoppet på limpinden uden at bekymre sig om de meget alvorlige konsekvenser, som lovforslaget vil have for kommunerne. De partier, der støtter ændringsforslagene, har sagt ja til, at Center Sandholm tages ud af lovforslaget, men ikke fået sikkerhed for, at Center Sandholm ikke vil blive anvendt som indkvarteringssted for kriminelle asylansøgere. Et forhold, som Allerød Kommune, hvor Center Sandholm er beliggende, naturligt nok har hæftet sig ved. Over for Ritzaus Bureau den 30. maj konstaterer Allerøds borgmester, Eva Nejstgaard (KF), at ingen kommuner hidtil har vist interesse for at tage imod de kriminelle asylsøgere, og forliget mellem regeringen og de borgerlige gør derfor ingen forskel. Borg-

Tillægsbet. o. lovf. vedr. udlændingeloven

mesteren foreslår, at man behandler asylansøgernes ansøgninger ved grænserne og dermed helt undgår at lukke de kriminelle ind i landet. Her er efter DF's opfattelse sagens kerne: Danmark skal overhovedet ikke give ophold til kriminelle asylansøgere. Og det er helt forfæjlet, at Folketingets flertal ikke for længst har indset dette. Mener regeringen, at internationale konventioner stiller sig i vejen for gennemførelsen af princippet om, at kriminelle asylansøgere kan udvises, må regeringen tage en sag på det og udfordre konventionerne i stedet for at stikke hovedet i busken.

Ændringsforslagene vil altså i høj grad fortsat betyde, at Center Sandholm bliver hjemsted for kriminelle asylansøgere. Men derudover giver ændringsforslagene rigelige muligheder for at omgå normale, gængse spilleregler og lovgivning inden for det kommunale selvstyre. Således konstateres det i den nye § 42 e, at kommuneplaner, regionplaner og dermed det kommunale selvstyre kan sættes ud af kraft, således at indenrigsministeren over for genstridige kommuner gives ekstra magtmidler som ingen sinde set før. Når det gælder flygtninge, kan alt åbenbart lade sig gøre i diverse ubehjælpssomme forsøg på at lappe på regeringens fejlslagne udlændingepolitik.

Dansk Folkeparti vil bede ministeren inden 3. behandling svare på en række spørgsmål som konsekvens af de stillede ændringsforslag. Der er blandt andet brug for ren besked om, hvorvidt ændringsforslagene kan medføre, at Udlændingestyrelsen får mulighed for at placere et ekstra antal nyttilkomne asylsøgere på et center, som styrelsen i forvejen råder over, ligesom indenrigsministeren skal redegøre for

– bemærkningerne om, at det kun skulle være i helt særlige tilfælde, at regeringen vil suspendere planlovgivningen m.v. med den nye og generelle formulering af den foreslåede § 42 e i udlændingeloven og hvilke eksempler der kan gives på dette.

– om der er nogen sammenhæng mellem de stillede ændringsforslag og det brev, som indenrigsministeren og miljø- og energiministeren for nylig har sendt til kommunerne om regeringens eventuelle brug af tvang for at få oprettet nye asylcentre.

Disse og andre svar forventer DF at få lejlighed til at studere nærmere inden 3. behandling af lovforslaget. Ændringsforslagene bør i det hele

taget underkastes en uvildig juridisk vurdering af konsekvenserne af dette hav af nye virkemidler og bemyndigelsesmuligheder for indenrigsministeren, som vil kunne ramme hvilken som helst kommune, der i forvejen har et samarbejde med Udlændingestyrelsen.

DF skal i øvrigt henvise til partiets udtalelser til betænkningen over L 191.

Et *andet mindretal* (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse*. Mindretallet vil stemme imod ændringsforslag nr. 1 og 4 og vil stemme hverken for eller imod ændringsforslag nr. 2 og 3.

Et *tredje mindretal* (KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret* og vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for tillægsbetænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i tillægsbetænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i tillægsbetænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, V, KF, CD og RV):

Til § 1

1) *Nr. 8* affattes således:

»8. Efter § 42 d indsættes:

»§ 42 e. Indenrigsministeren kan efter forhandling med vedkommende kommune beslutte, at bestemmelserne i lov om planlægning om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter lovens § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse på ejendomme, som Udlændingestyrelsen råder over, og som anvendes til

- 1) modtagecenter for nyankomne udlændinge, som har indgivet ansøgning om opholdstilladelse i medfør af § 7,
- 2) indkvarteringssted for de i § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge,
- 3) faciliteter til brug for frihedsberøvelse i medfør af § 36 og
- 4) faciliteter til brug for administration i tilknytning til de i nr. 1-3 nævnte funktioner.

Stk. 2. Indenrigsministeren kan i forbindelse med beslutninger efter stk. 1 bestemme, at eventuelle region-, kommune- eller lokalplaner suspenderes helt eller delvis, for så vidt angår de i stk. 1 nævnte ejendomme.

Stk. 3. Indenrigsministeren kan i forbindelse med beslutninger efter stk. 1 bestemme, at bygningsreglementet af 1995 ikke finder anvendelse ved genanvendelse af eksisterende bygninger til de i stk. 1 angivne formål.«

[Center Sandholm nævnes ikke i lovforslaget]

Til § 2

2) I *stk. 1* udgår »og § 3«.
[Konsekvensændring]

Til § 3

3) Paragraffen udgår.
[Konsekvensændring]

Til kortbilaget

4) Kortbilaget udgår.
[Konsekvensændring]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1-4

Der foreslås en ændret affattelse af den foreslåede bestemmelse i § 42 e, idet det er fundet bedst stemmende med hensynet til det kommunale selvstyre, at bestemmelsen affattes således, at det ikke fastlægges i udlændingeloven, at Center Sandholm kan anvendes til modtagecenter for nyankomne asylansøgere, indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge, faciliteter til brug for frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36 og administrationsformål, og at bestemmelserne i lov om planlægning om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter lovens § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse på Center Sandholm.

Efter den nu foreslåede affattelse af § 42 e, stk. 1, foreslås det derfor, at indenrigsministeren efter forhandling med vedkommende kommune kan beslutte, at bestemmelserne i lov om planlægning (planloven) om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, (landzonetilladelse) ikke finder anvendelse på ejendomme, som Udlændingestyrel-

sen råder over, og som anvendes til modtagecenter for nyankomne asylansøgere, indkvarteringssted for de i udlændingelovens § 42 a, stk. 1 og 2, nævnte udlændinge, faciliteter til brug for frihedsberøvelse i medfør af udlændingelovens § 36 og administrationsformål.

Suspensionen af planlovens bestemmelser om region-, kommune- og lokalplaner samt om landzonetilladelse vil kun skulle gælde, så længe en ejendom anvendes til de nævnte formål. Hvis ejendommen på et tidspunkt skal anvendes til andre formål, vil planlovens bestemmelser således finde anvendelse på ny.

Det forudsættes, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes, hvor det ikke anses for muligt, at anvendelsen af ejendommen til de nævnte formål inden for rimelig tid kan ske inden for planlovens almindelige rammer.

I sådanne tilfælde skal indenrigsministeren forhandle med vedkommende kommune om den nærmere anvendelse af den pågældende ejendom til de nævnte formål.

Er det ikke muligt gennem forhandlingerne at opnå enighed med kommunen, vil indenrigsministeren herefter i helt særlige tilfælde kunne træffe beslutning om, at bestemmelserne i planloven om region-, kommune- og lokalplaner samt om tilladelse efter planlovens § 35, stk. 1, ikke finder anvendelse på den pågældende ejendom. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis det viser sig nødvendigt meget hurtigt at tilvejebringe frihedsberøvelsespladser, jf. udlændingelovens § 36.

Det forudsættes endvidere, at indenrigsministerens adgang til at træffe beslutning efter forslaget kun anvendes i de – formentlig få – tilfælde, hvor formålet ikke kan nås ved hjælp af de generelle bestemmelser i planloven. Det forudsættes i den forbindelse, at indenrigsministerens beslutninger efter forslaget træffes efter forhandling med miljø- og energiministeren.

Den beskrevne procedure sikrer, at kommunen – og miljø- og energiministeren – medinddrages ved beslutninger om anvendelse af ejendomme til de nævnte formål.

Den foreslåede bestemmelse i § 42 e, stk. 2, indebærer, at indenrigsministeren i forbindelse med beslutninger efter § 42 e, stk. 1, kan bestemme, at eventuelle region-, kommune- eller lokal-

planer suspenderes helt eller delvis, for så vidt angår de i § 42 e, stk. 1, nævnte ejendomme.

Suspensionen af region-, kommune- og lokalplaner gælder kun, så længe en ejendom rent faktisk anvendes til de nævnte formål.

Indenrigsministeren kan i forbindelse med beslutninger efter § 42 e, stk. 1, endvidere bestemme, at Bygningsreglementet af 1995 ikke finder anvendelse ved genanvendelse af eksisterende bygninger til de i § 42 e, stk. 1, angivne formål, jf. den foreslåede bestemmelse i § 42 e, stk. 3. Således vil f.eks. flygtningelandsbyer, der overflyttes til et asylcenter, og som er opført i henhold til bygningsreglementet af 1982, kunne genopføres i overensstemmelse med de regler, der gjaldt på tidspunktet for bygningernes oprindelige opførelse. Bestemmelsen skal sikre muligheden for en hurtig etablering af de pågældende bygningsfaciliteter. Det forudsættes i den forbindelse, at der opnås dispensation fra cirkulære nr. 5020 af 30. november 1998 om forbud efter varmemforsyningsloven mod etablering af elopvarmning i ny bebyggelse beliggende i kollektive forsyningsområder.

Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.1., at Udlændingestyrelsen har oplyst, at den samlede gennemsnitlige sagsbehandlingstid i hele asylsystemet i endeligt afsluttede spontane asylsager i 2000 udgjorde 186 dage.

Den samlede asylsagsbehandlingstid hos udlændingemyndighederne er bestemmende for asylansøgnernes opholdstid i indkvarteringssystemet og dermed også for behovet for antallet af pladser i asylcentrene og udgifterne til centersystemet.

En reduktion af den samlede tid, det tager at behandle en asylansøgning i indkvarteringssystemet, vil reducere asylansøgernes opholdstid i indkvarteringssystemet og dermed betyde en besparelse i udgifterne til indkvartering og underhold af asylansøgere. En reduktion i den samlede asylsagsbehandlingstid vil også i sig selv indebære en kvalitetsforbedring af asylsagsbehandlingen. For asylansøgeren vil ventetiden, indtil der er truffet afgørelse i den pågældendes asyl-

ansøgning, være forbundet med usikkerhed som følge af den uvisse situation og den foreløbige indkvartering.

For udlændingemyndighederne er det en målsætning, at den samlede sagsbehandlingstid skal være så kort som muligt.

Regeringen har løbende siden sin tiltrædelse i 1993 effektiviseret asylsagsbehandlingen. Behovet for yderligere effektiviseringer er imidlertid blevet aktualiseret af stigningen i antallet af spontane asylansøgere, som skal have deres sag realitetsbehandlet her i landet. Dette har ført til et voksende pres på sagsbehandlingstiden i asylsager.

Hertil kommer, at der er opstået et behov for en særlig hurtig sagsbehandling i forhold til visse grupper af asylansøgere. Der er således i efteråret 2000 etableret en taskforce i Udlændingestyrelsen, der hastebehandler asylansøgninger fra kriminelle asylansøgere og asylansøgere fra SNG-landene. Endvidere er det af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser forudsat, at asylansøgninger fra asylansøgere, der frihedsberøves efter lovforslagets regler, fremskyndes mest muligt.

Regeringen ønsker, at der skal arbejdes videre med forbedringer i asylsagsbehandlingen, og vil derfor styrke Udlændingestyrelsens asylsagsbehandling med 10 stillinger i 2001. Herudover vil spørgsmålet om yderligere ressourcer til asylsagsbehandlingen i de kommende år indgå i forhandlingerne om finanslovforslaget for de kommende år.

Regeringen vil endvidere omgående nedsætte en arbejdsgruppe bestående af embedsmænd fra Indenrigsministeriet og Udlændingestyrelsen, der skal foretage en gennemgang af de gældende procedurer i asylsagsbehandlingen og af sammenhængen mellem ressourcer til sagsbehandlingen og behovet for indkvarteringspladser i asylcentrene samt – under hensyntagen til almindelige retssikkerhedsgarantier og Danmarks internationale forpligtelser – fremkomme med forslag til yderligere effektiviseringer. Arbejdsgruppen skal komme med sin første afrapportering senest den 1. oktober 2001.

*Lars Kramer Mikkelsen (S) Lissa Mathiasen (S) fmd. Per Kaalund (S) Sandy Brinck (S)
Henrik Sass Larsen (S) Anne Baastrup (SF) nfmd. Sonja Albrink (CD) Elisabeth Arnold (RV)
Søren Søndergaard (EL) Birthe Rønn Hornbech (V) Inge Dahl-Sørensen (V) Karen Rønde (V)
Tom Behnke (KF) Helge Adam Møller (KF) Gitte Seeberg (KF) Peter Skaarup (DF)
Jann Sjursen (KRF)*

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 191 omdelt efter afgivelse af betænkning**

Bilagsnr.	Titel
28	Betænkning afgivet den 10/5-01
29	1. udkast til tillægsbetænkning
30	2. udkast til tillægsbetænkning